

A szintársulat a helyárák emelését kéri,

(Saját tudósítónktól.) A város új alapon, a nyár folyamán kötött szerződést a színház igazgatójával. Ha jól tudjuk, a helyárakat 20 százalékkal emelték, ami szerintünk 80—100.000 korona többletbevételt jelent. A színház látogatottsága, mindenki öröme, a legnagyobb fokot érte el. Nap-nap után teljesen megtelik a nézőtér, jegyet egy-egy előadásra már napokkal azelőtt nem lehet kapni, egyszóval a közönség érdeklődése teljes a színház iránt, támogatása pedig minden elismerést megérdemel. Annál meglepőbb a hír, hogy a szintársulat, amely hétfőn délután a színházban társulati gyűlést tartott, amelyre a sajtó munkásait is meghívták, a tanácstól a helyárák felemelését kéri. Alább közöljük a szintársulatnak a város tanácsához intézett kérvényét, amelyben felsorolja, hogy a helyáremelés folytán előállt 60.000 korona bevételtöbblettel szemben 100.000 korona többletkiadás mutatkozik a konzorcium budgetjében.

Nem kívánunk ezuttal foglalkozni a többletbevétel és kiadás egyes tételeivel, csak arra mutatunk rá, hogy míg tavaly a helyárák még nem voltak felemelve és a színház látogatottsága nem volt oly brilliáns, mint az idén, mégis a szintársulat tagjai a fizetési egység alapján számított gázsijának a kétszeresét kapta. És most, november 5-én, 856 korona 10 fillér a deficit. Nem a mi feladatunk keresni a deficitet, sem annak okát, vagy körülményeit. Mi csak hangot adunk annak a valóságnak, hogy a szintársulat eddig még nem igen erőltette meg magát a szindarabok kistafirozása körül. Sem diszletekben, sem butorokban, sem színházi ruhátárban újnak beszerzését nem tapasztaltuk, aminek nincs más oka, minthogy a szintársulat konzorciumos alapon működik.

A *Délmagyarország* a háború első esztendeje után állást foglalt a konzorciumos állapot ellen. Okát is adta, hogy miért. Hangsúlyozta, hogy meg nem engedhető, hogy az igazgató csak névleg legyen az és minden kockázat nélkül álljon a szintársulat élén, a bruttó jövedelem 10 százalékat élvezze anélkül, hogy a színház felszereléseit növelje. Mert tudni kell, hogy minden kiadás a konzorcium terhére történik, minden felmerülő kiadást a konzorcium fedez a jövedelemből.

A szintársulat tagjai azt írják a tanácshoz intézett beadványukban, hogy a Színészegyesület az elmúlt napokban megtartott közgyűlésén állást foglalt a konzorciumos állapot fenntartása mellett. Ha ez így van, hogy lehet mégis, hogy a temesvári, a kolozsvári, a kassai színháznál nem ismerik a konzorcionális állapot nemes intézményét? Ami szabad másutt, talán szabadna Szegeden is és a színészek országos baja, ha vitális érdekükben nem tudnak, vagy nem akarnak intézkedni. De nem is erről van most szó, hanem a helyárák újabb felemeléséről. És ebben csak az az érdekes, hogy a helyáremelést nem az igazgató kéri, aki a várossal szerződéses viszonyban áll, hanem a társulat tagjai.

Az új szerződés megkötése előtt, amikor

a helyárák felemelése szönyegre került, a *Délmagyarország* nem volt mellette a helyár felemelésének. Meg is indokolta, hogy miért nem. És akkor hangot adott annak is, ha már feltétlenül érvényesülnie kell a helyáremelési törekvésnek, akkor a helyáremelési többlet, ami szerintünk legalább is 80—100.000 korona, *kizárlag a színészek jövedelmességét szolgálja*, ne pedig az igazgató újabb jövedelmét is, a bruttó 10 százaléka alapján. Sőt azt is hangoztattuk, hogy előbb lássuk, mit nyújt a szintársulat az előadásokban, a szervezésében, a diszletezésben s ha kielégíti a jogos igényeket, ám emeljék a helyárákat. A helyárákat felemelték és most a szintársulat tagjai újabb helyáremelést kérnek, a többi között azon az alapon is, hogy az országban a szegedi színház helyárai a legalacsonyabbak. Nem vitatjuk az apodiktikus kijelentés ténybeli igazságát, de ennek ellenében kijelentjük, hogy nincs az ország vidéki színházai között egy sem, amely megközelítené a szegedi színház befogadási képességét.

Elhisszük, hogy a szegedi szintársulat tagjai küzködnek a megélhetési gondokkal és értjük, ha sorsuk javítására törekcsenek. Azt is koncedáljuk, hogy színpadi ruhákra áldoznak és megtesznek mindent, hogy az ország első vidéki városa színházához méltóan jelenhessenek meg külsőségekben a színen, de azt már nem igazolhatjuk, hogy a tisztviselőknek jobb anyagi helyzetük volna, mint a színészet tagjainak.

Az újabb helyáremelésnek problematikus az értéke, ami csak arra lenne jó, hogy a 10 százalékos bruttó jövedelem folytán az igazgatónak szaporodjék minden kockázat nélkül a jövedelme. Egy mód van a helyzet szanálására: eltörölni a konzorciumos állapotot! Tessék fixre szerződni és végre valahára védje meg az ország színészete a saját jól felfogott érdekeit az igazgatókkal szemben.

A szintársulatnak a tanácshoz intézett beadványa a következő:

Nagyságos Polgármester Ur!
Tekintetes Tanács!

A Szeged városi színházban konzorciumos alapon működő szintársulat fordul a Tekintetes Tanácshoz, azon alázatos kérelemmel, hogy az egyre emelkedő drágaság miatt, a társulat megélhetése és művészi teljesítményeinek fokozhatása érdekében a színházi helyáráknak bizonyos mérvben való emelését méltóztassék engedélyezni, illetve a színügyi bizottság meghallgatása után a közgyűlésnél pártolólág javaslatba hozni.

Kérésünk indokait a következőkben vagyunk bátrak előterjeszteni:

A színház helyárai e szezon kezdetével mintegy 18—20 százalékkal emeltettek — a mi állandó jó menetel mellett is maximum 60.000 korona több jövedelmet jelenthet. Ezzel szemben:

1-ször köteles az igazgató a városnak évi 24.000 koronát fizetni költségmegtérítés címén — s ez a tétel a színház kiadásai között eddig nem szerepelt.

2-szor előadásonként 17 koronát kell fizetni új inspekciós és felemelt műzoltói díjakban, mely eddig szintén nem szerepelt kiadás és egy színházi szezonban több mint 6000 koronát tesz ki.

3-szor a zenekar a tavalyi szezonhoz képest 10.000 koronával drágult.

4-szer a plakát, színlap, kommunikék, jegyek nyomda költsége 80—120 perccel csak a múlt szezontól emelkedett, úgy hogy ez is legalább 6000 korona több kiadás.

5-ször a gázgyár megszüntette az eddig mint nagy fogyasztónak nyújtott 20 százalékos kedvezményt, ez évi 3000 kor. többlet.

6-szor a színházi munkások bére olyan arányban emelkedett, hogy míg 1916. megfelelő szakában hetenkint 5—600 korona közt mozgott, az idén 900—1000 korona közt van, sőt azt meg is haladja — az egész szezonra szűken 12.000 korona többlet.

7-szer a színpad és öltözők. műhelyek fűtése előreláthatólag 3000 koronával többé fog kerülni.

8-szor a darabok jogdíjait 5 hónapon belül 3 ízben emelték, úgy hogy 27, 30, 45 korona helyett most próza darabért 70, zenés darabért 90 koronát fizetünk előadásonként s ez újabb 15.000 koronányi teher.

És ha ezen 8 tételben felsorolt 69 ezer korona többlet kiadáshoz felsoroljuk a színpadi felszerelésekhez szükséges anyagokat, vászont, festéket, selymet, szövetet, bársonyt, cért stb.-nek ugrásszerű folyvónos emelkedését, akkor nyilvánvaló, hogy magát a színház üzemét egy szezonban több, mint száz ezer korona többlet kiadás terheli. Csakis így érthető meg, hogy míg 1916 november 5-én 9426 korona 44 fillér tartalékia volt a konzorciumnak, az idén sokkal jobb menetel mellett november 5-én 856 K 10 f. deficitje van, pedig a művész-személyzet osztalékjának mértéke, egy-két hetet kivéve, a tavalyi mértéket nem érte el. Más szóval a művész-személyzet jövedelme nem érte el eddig a tavalyit. Igaz, hogy a társulat is nagyobb most, de még igazabb, hogy megélhetés, lakás, ruházkodás, mosás, színpadi öltözködés egy év alatt is percentekben ki nem fejezhetőleg emelkedett.

A szegedi színpadon pedig úgy kell öltözködni a színésznők és színészeknek, hogy megjelenésük méltó legyen az ország első vidéki színházához. Már pedig felesleges szö-pazariás volna ma azt bizonyítani, hogy az öltözködés milyen mérhetetlenül drága.

Azután előttünk áll a nyári hónapok csökkenő jövedelme és a szünet, s ha most a jól menő hónapokban nem birunk félre tenni azokra az időkre, akkor a szegedi színház tagjait a legnagyobb és legkeservebb nélkülözés réme fenyegeti, a szezon végére. A július elsejéig meghosszabbított szezon miatt kérdéses az is, hogy Gyulára egyáltalán mehet-e a társulat s a helyzet így most az, hogy állandóan jól, lehetőleg jobban menő színházi szezon mellett a társulat tagjai sem jelenben nem birnak legalább csak valami többletet kapni, mint kapnak a tisztviselők is végre — sem pedig a nyári szezonra nincs a tagok és családjainak legszűkebb megélhetése is biztosítva.

Ennek orvosságát nem birjuk másban látni, mint alázatos kérelmünk teljesítésében, a helyárák újabbi felemelésében s ezt azzal a megjegyzéssel kérjük tisztelettel, hogy egyfelől a szegedi színházi helyárák a szeptemberi emelés dacára is még mindig a legalacsonyabbak az országban, másfelől a szegedi az egyetlen vidéki színház, amelynek megfelelő nyári állomása nincsen, s ennek a színháznak téli jövedelme kell hogy fedezze a nyári megélhetést is.

Alázatos kérésünket, melyre helyzetünk szomorú valósága, jövőnk feletti aggodalmunk kényszerít, bizakodó szívvel alánljuk a Nagyságos Polgármester ur és a Tekintetes Tanács megértő és szerető jóindulatába, alázatos és mélyen tisztelő szolgálai: a szegedi városi színház tagjai.